

**Nader onderzoek soortgroep vleermuizen
Voormalige basisschool
Constantinusstraat 1A in Stokkum**

Nader onderzoek soortgroep vlemmuizen Voormalige basisschool Constantinusstraat 1A in Stokkum

Opdrachtgever: Gemeente Montferland
Postbus 47
6940BA Didam

Datum: 27 oktober 2017

Status: **Definitief**

Uitvoering: Forest Groen Consult
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
F 0314 380332
E-mail info@forestgroenconsult.nl
[Http://www.forestgroenconsult.nl](http://www.forestgroenconsult.nl)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Methode van onderzoek	5
2.1	Vleermuizen	5
3	Resultaten Vleermuizen	6
3.1	1 ^e onderzoek vleermuizen	6
3.2	2 ^e onderzoek vleermuizen	7
3.3	3 ^e onderzoek vleermuizen	8
3.4	4 ^e onderzoek vleermuizen.....	9
3.5	5 ^e onderzoek vleermuizen	10
4	Conclusie	11
4.1	Vleermuis	11
4.1.1	<i>Verblijfplaatsen</i>	11
4.1.2	<i>Foerageergebied</i>	11
4.1.3	<i>Vliegroute</i>	12
5	Advies	13
5.1	Intrinsieke waarde	13
5.2	Vleermuisvriendelijk ontwerp.....	13
	Bijlage 1 CV onderzoeker	14

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Montferland is een nader onderzoek uitgevoerd naar de eventuele aanwezigheid van vleermuizen in de voormalige basisschool aan de Constantinusstraat 1A in Stokkum

Bij een eerder uitgevoerde Quick-scan natuurtoets (*Quick-scan natuuronderzoek Voormalige basisschool Constantinusstraat 1A in Stokkum, 2 juni 2017, Foreest Groen Consult*) is gebleken dat de school mogelijk voor de soortgroep vleermuizen van belang is.

Het nader onderzoek moet aantonen of vleermuizen de school als vaste rust- en verblijfplaats gebruiken.

Het nader onderzoek en de rapportage zijn uitgevoerd door ir. M.W.P. Ariëns werkzaam bij Foreest Groen Consult.

2 Methode van onderzoek

2.1 Vleermuizen

Voor het onderzoek is het geldende vleermuisprotocol gevolgd. Om een goed inzicht te krijgen in de huidige situatie zijn hiervoor 5 bezoeken van elk 2 uur gebracht aan het terrein.

Data en duur bezoeken:

1^e onderzoek: 8 juni 2017, 21.50 tot 23.50;

2^e onderzoek: 9 juli 2017, 03.30 tot 05.30;

3^e onderzoek: 11 juli 2017, 21.50 tot 24.00;

4^e onderzoek: 6 september 2017, 20.20 tot 22.20;

5^e onderzoek: 26 september 2017 19.30 tot 21.30.

Tijdens de bezoeken voldeed het weer aan de normen die hiervoor in het vleermuisprotocol zijn gesteld.

Het onderzoek gebeurt op zicht en met behulp van een batdetector, een Petterson D100.

Afbeelding 1, ligging van het onderzochte terrein, het terrein is met een rode lijn omcirkeld.

3 Resultaten Vleermuizen

3.1 1^e onderzoek vleermuizen

Uitvoerder: Maarten Ariëns.

Datum: 8 juni 2017.

Tijdstip: 21.50 tot 23.50.

Weersomstandigheden:

21.50: 20 °C, 0-1 Bft, opklarend, vrijwel heldere avond.

23.50: 19 °C, 0 Bft, Heldere nacht.

Afbeelding 2, visualisatie van de aangetroffen dieren, 8 juni 2017
Gewone dwergvleermuis: groene pijlen.

Ongeveer 30 minuten na zonsondergang wordt een gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) aangetroffen jagend onder de bomen tussen de school en de Eltenseweg. Enkele minuten later verschijnt een tweede gewone dwergvleermuis. Beide dieren jagen geruime tijd onder de bomen waarbij soms wordt doorgevlogen naar te tuin van de woning op de hoek Eltenseweg en Gildestraat. Later op de avond worden ook één soms twee gewone dwergvleermuizen jagend aangetroffen ter hoogte van het gemaal op de hoek Gildestraat en de Eltenseweg en de grote naastgelegen tuin.

3.2 2e onderzoek vleermuizen

Uitvoerder: Maarten Ariëns.

Datum: 9 juli 2017.

Tijdstip: 03.30 tot 05.30.

Weersomstandigheden:

03.30: 14 °C, 0 Bft, helder.

05.50: 17 °C, 0 Bft, heldere ochtend.

Afbeelding 3, visualisatie van de aangetroffen dieren, 9 juli 2017
Gewone dwergvleermuis: groene pijlen, groene stip verblijfplaats.

De eerste gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) wordt om 04.15 waargenomen jagend onder de bomen tussen de school en de Eltenseweg. Dit dier krijgt gezelschap van een tweede exemplaar. De dieren jagen hier enige tijd en verdwijnen dan in oostelijke richting. Tegen half zes worden drie gewone dwergvleermuizen waargenomen op de hoek van de Gildestraat en de Eltenseweg. De dieren jagen hier en vliegen vervolgens in westelijke richting langs de bomen weg. Even later volgt nog een gewone dwergvleermuis die neemt dezelfde route in westelijke richting.

Tien minuten later wordt één jagende gewone dwergvleermuis aangetroffen op de hoek Eltenseweg en Rijnlandstraat en even verderop Eltenseweg en Oosterbroekweg. Tegen kwart voor zes passeren drie gewone dwergvleermuizen de school aan de zijde van de Eltenseweg en vliegen in westelijke richting verder. Om kwart voor zes worden drie 'bouncende' gewone dwergvleermuizen waargenomen bij de zaalmuur van Café zaal 'De Pluum'. Deze die dieren verdwijnen kort daarop in een open stootvoeg van deze muur.

3.3 3e onderzoek vleermuizen

Uitvoerder: Maarten Ariëns.

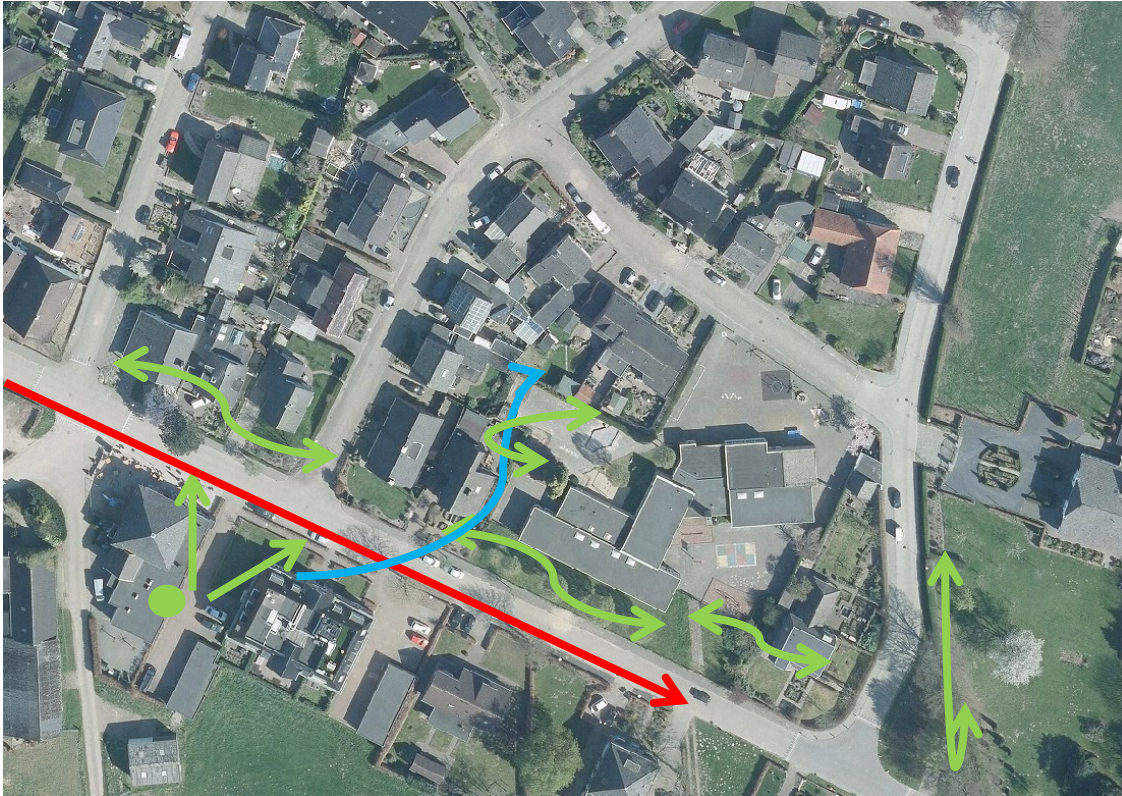
Datum: 11 juli 2017.

Tijdstip: 21.50 tot 24.00.

Weersomstandigheden:

21.50: 18 °C, 0 Bft, half bewolkt.

24.00: 16 °C, 0 Bft, bewolkte nacht.

Afbeelding 4, visualisatie van de aangetroffen dieren, 11 juli 2017

Laatvlieger: blauwe pijlen.

Gewone dwergvleermuis: groene pijlen groene stip verblijfplaats.

Rosse vleermuis: rode pijl.

In een tijdsbestek van 15 minuten vliegen 13 gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) weg uit de muur van Café zaal 'De Pluum'.

Daarna worden gewone dwergvleermuizen jagend aangetroffen ten zuiden van de school, op de hoek met de Gildeweg en in de grote tuin ten oosten van de Gildeweg. Een keer wordt de gewone dwergvleermuis aangetroffen jagend rondom de coniferen die op het schoolplein staan.

Om 22.45 passeert een rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) de locatie op grote hoogte. Het dier vliegt hierbij van west naar oost over de Eltenseweg.

Even voor half twaalf passeert een laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) westelijk de school. Dit dier lijkt hier te jagen want de vleermuis wordt nog twee keer met regelmatige tussen pozen aangetroffen, waarbij het dier telkens dezelfde route vliegt.

3.4 4^e onderzoek vleermuizen

Uitvoerder: Maarten Ariëns.

Datum: 6 september 2017.

Tijdstip: 20.20 tot 22.20.

Weersomstandigheden:

20.20: 15 °C, 2-3 Bft, zwaar bewolkt en droog.

22.20: 15 °C, 0- 1 Bft, bewolkte nacht.

Afbeelding 5, visualisatie van de aangetroffen dieren, 6 september 2017

Gewone dwergvleermuis: groene pijlen, groene stip verblijfplaats.

Tien minuten na zonsondergang wordt de eerste gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) aangetroffen jagend onder de bomen tussen de school en de Eltenseweg. Later op de avond worden jagende gewone dwergvleermuizen aangetroffen op de hoek Constantinusstraat en Rijnlandstraat, bij de Gildenstraat en langs de Eltenseweg. Een enkele maal wordt een gewone dwergvleermuis aangetroffen op het schoolplein rond de coniferen en op de hoek Gildestraat Constantinusstraat.

3.5 5^e onderzoek vleermuizen

Uitvoerder: Maarten Ariëns.

Datum: 26 september 2017.

Tijdstip: 19.30 tot 21.30.

Weersomstandigheden:

19.30: 14 °C, 1 Bft, heldere avond met enkele wolkenluiers aan de horizon.

21.30: 11 °C, 1 Bft, half bewolkte nacht.

Afbeelding 6: aangetroffen dieren, 26 september 2017

Gewone dwergvleermuis: groene pijlen, groene stip verblijfplaats

Even na zonsondergang wordt een gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) jagend aangetroffen op het schoolplein rond de hier aanwezige coniferen. Het dier jaagt hier enige tijd om vervolgens in zuidwestelijke richting te verdwijnen. Vervolgens worden jagende dwergvleermuizen jagend aangetroffen ten zuiden van de school bij het Café op de hoek van de Gildestraat en ook verder weg langs de Eltenseweg, ter hoogte van de sportvelden. Telkens betreft het één en soms twee exemplaren die gelijktijdig worden waargenomen.

4 Conclusie

4.1 Vleermuis

In de omgeving komen vooral gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) en incidenteel laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en rosse vleermuizen (*Nyctalus noctula*) voor. In de muur van Café zaal 'De Pluum' is voor de gewone dwergvleermuis een belangrijk verblijf aanwezig. Hier is waarschijnlijk een jaarrondverblijf aanwezig voor 13 gewone dwergvleermuizen. De dieren zijn in de kraamtijd en zomer in- en uitvliegend aangetroffen. Deze locatie ligt op veilige afstand van de te slopen school.

4.1.1 Verblijfplaatsen

De school zelf is van geen belang als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. De dieren jagen vooral ten zuiden van de school onder de bomen maar vertonen geen gedrag dat wijst op de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats. In- en uitvliegende vleermuizen zijn niet waargenomen. De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep vleermuizen niet overtreden voor wat betreft vaste rust- en verblijfplaatsen als de school wordt gesloopt.

4.1.2 Foerageergebied

Een foerageergebied is alleen beschermd als de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen hierbij in gevaar komt. In de muur van Café zaal 'De Pluum' is voor de gewone dwergvleermuis een belangrijk verblijf aanwezig. De gewone dwergvleermuis heeft een zeer flexibel jacht terrein. De soort jaagt in tuinen, bij lantarenpalen onder bomen. De school zelf vormt geen belangrijk onderdeel van het jachtgebied. De bomen ten zuiden van de school worden wel veelvuldig gebruikt om onder te jagen. Verdwijnen deze bomen dan verdwijnt er een klein stukje van het foerageergebied. Dit zal echter geen gevolgen hebben voor wat betreft de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats in de muur van het café.

De laatvlieger is eenmaal waargenomen waarbij dit dier grote jachtronden vloog. Ook deze soort heeft een zeer flexibel jachtterrein. De sloop van de school zal geen gevolgen hebben voor de gunstige staat van instandhouding van deze soort.

De rosse vleermuis is een keer op grote hoogte waargenomen. Het dier passeerde de locatie. De locatie is geen geschikt foerageergebied voor de rosse vleermuis.

De sloop van de school leidt voor wat betreft een foerageergebied niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

4.1.3 Vliegroute

In de muur van Café zaal 'De Pluim' bevindt zich een belangrijke vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Het gebied ten oosten van de Gildeweg wordt door de dieren veelvuldig gebruikt om te jagen. Hier liggen belangrijke foerageergebieden. De vleermuizen vliegen hierbij langs de te slopen school waarbij ze gebruikmaken van de hier aanwezige bomen. Op deze wijze hebben de dieren een veilige vliegroute naar het foerageergebied. Het zijn vooral de bomen die voor deze dieren van belang zijn. Het slopen van de school heeft geen invloed op de vliegroute.

Worden bij de sloop ook alle bomen verwijderd die in het gazon langs de Eltenseweg staan dan ontstaat hier een 'gat' van ongeveer 60 meter. Dit is voor vleermuizen te groot. De dieren zullen dan een andere route moeten vinden om van het verblijf, de muur van het café, naar het foerageergebied te komen.

Als het gat in de vliegroute niet groter wordt dan 30 meter dan kunnen de dieren de route blijven gebruiken. Door het handhaven van een of twee bomen is dit te realiseren.

Moeten alle bomen weg dan zal voor de functie vliegroute een ontheffing van de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd.

Afbeelding 7: Functionaliteit van vliegroute.

Groene stip: verblijfplaats van minimaal 13 gewone dwergvleermuizen.

Blauwe cirkel: belangrijk foerageergebied.

Rode lijn: het 'gat' in de vliegroute van bijna 60 meter als alle bomen in het gazon langs de Eltenseweg worden gekapt.

Gele cirkel: minimaal te behouden bomen om de vliegroute functioneel te houden.

5 Advies

5.1 Intrinsieke waarde

Onder de wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van de flora en faunawet voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.

Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

5.2 Vleermuisvriendelijk ontwerp

Wettelijk gezien zijn geen belemmeringen voor het slopen van het pand. De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep vleermuizen niet overtreden zolang enkele bomen blijven staan.

Bij de herbestemming kan rekening worden gehouden met de aanwezigheid van deze dieren. Een stukje duurzaamheid dat niet veel hoeft te kosten.

Het is duidelijk dat in het gebied vleermuizen actief zijn. Met het uiteindelijke ontwerp en materiaal keuze kan veel voor deze kwetsbare dieren worden gedaan. De dieren geven geen enkele vorm van overlast en dragen bij aan een gezond leefmilieu doordat zij zeer veel insecten wegvangen. De kleine aanpassingen die hiervoor mogelijk nodig zijn dragen wezenlijk bij aan de instandhouding van deze bijzondere dieren.

Bijlage 1 CV onderzoeker.

Curriculum Vitae

Personalia:

Naam:	Ariëns
Voornamen:	Maarten Wilhelmus Petrus
Titel:	Ir.
Adres:	Van Pallandtlaan 10
Postcode:	6998 AW
Plaats:	Laag-Keppel
Telefoon:	[REDACTED]
Fax:	[REDACTED]
E-mail:	[REDACTED]
Geboortedatum:	[REDACTED]
Geboorteplaats:	[REDACTED]
Burgerlijke staat:	[REDACTED]
Kinderen:	[REDACTED]
Nationaliteit:	Nederlandse
Rijbewijs:	B E
Militaire dienstplicht:	1993

Opleidingen :

HBCS : 1985 - 1990. Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School, tijdens mijn studie gefuseerd in de Internationale Agrarische Hogeschool Larenstein te Velp. Afstudeerrichting Bosbeheer en Bosbouwtechniek, getuigschrift behaald.

LUW : 1990 - 1992. Landbouw Universiteit Wageningen, studierichting Bosbouw met de oriëntatie Gematigde zone, doctoraal getuigschrift behaald.

Ervaring

1994-1997: diverse kortlopende contracten en opdrachten o.a. bij Oranjewoud; beheer en onderhoudsplannen bos- en natuurterreinen, NPC Hoevelaken; opzetten van beheersysteem voor vliegveldverhardingen en enkele bedrijven in de groenvoorziening en wegenbouw als calculator/werkvoorbereider maar ook tijdelijke assistentie in aanleg en onderhoud van groenvoorzieningen, wegen en rioleringen.

1995 Foreest Groen Consult ingeschreven bij de kamer van koophandel.

Tussen mei 1997 en december 1999 ben ik werkzaam geweest bij BSI-bomenservice in Baarn. In deze periode heb ik mij bezig gehouden met het uitvoeren van boomtechnisch onderzoek en advies bij met name gemeenten in heel Nederland.

Vanaf 1 januari 2000 ben ik fulltime werkzaam voor mijn advies- en onderzoeksbureau Foreest Groen Consult. Ik richt mij met mijn werkzaamheden als bosbouwer in de stad op het beheer van de groene ruimte en dan met name bomen en flora-en fauna vraagstukken.

Opdrachtgevers zijn : overheden, civieltechnische adviesbureaus, wegenbouwbedrijven, instellingen en particulieren.

Opdrachten: Inspecties/inventarisaties, beheer en onderhoudsplannen, structuurplannen, bestekken, ontwerpen, ontheffingsaanvragen wet natuurbescherming, onderzoeksvragen, algemeen advies op gebied van: beheer bossen, openbare ruimte, bomen, flora en fauna.
